

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. декана факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Тетяна МІРОШНИЧЕНКО

“ ”

2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи міжнародної безпеки

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____
галузь знань _____ 29 «Міжнародні відносини» _____
(шифр і назва)
Спеціальність _____ 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» _____
(шифр і назва)
освітня програма _____ «Міжнародні відносини та регіональні студії» _____
(шифр і назва)
вид дисципліни _____ обов'язкова _____
(обов'язкова / за вибором)
факультет _____ міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу _____

2024/ 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету (інституту, центру)

“28” серпня 2024 року, протокол №19

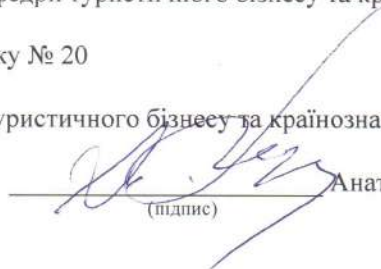
РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

канд. екон. наук, доцент кафедри туристичного бізнесу та країнознавства Ірина ПАНОВА

Програму схвалено на засіданні кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Протокол від “27” серпня 2024 року № 20

Завідувач кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Анатолій ПАРФІНЕНКО
(підпис)

Програму погоджено з гаранткою освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) « Міжнародні відносини та регіональні студії»
назва освітньої програми

Гарантка освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проектної групи)

Ганна ПАНАСЕНКО
(підпис)

Програму погоджено науково-методичною комісією
факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “28” серпня 2024 року № 16

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин
та туристичного бізнесу

Олена МИКОЛЕНКО
(підпис)

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В. о. директора навчально-наукового інституту

«Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

” вересня 2024р.

Робоча програма навчальної дисципліни

«Основи міжнародної безпеки»

рівень вищої освіти

перший (бакалаврський)

галузь знань

29 «Міжнародні відносини»

(шифр і назва)

спеціальність

291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

(шифр і назва)

освітня програма

«Міжнародні відносини та регіональні студії»

(шифр і назва)

спеціалізація

(шифр і назва)

вид дисципліни

обов'язкова

(обов'язкова/ за вибором)

ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

2024/ 2025 навчальний рік.

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

“17” вересня 2024 року, протокол № 2

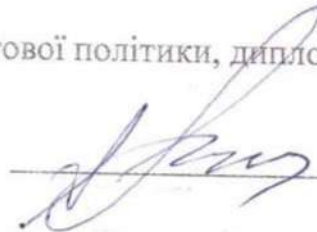
РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

канд. екон. наук, доцентка, доцентка кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу Ірина ПАНОВА

Програму схвалено на засіданні кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

Протокол від “03” вересня_2024 року № 1

В. о. завідувача кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

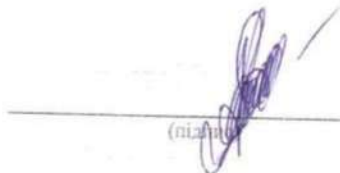
Анатолій ПАРФІНЕНКО

(підпис)

Програму погоджено з гаранткою освітньо-професійної програми

«Міжнародні відносини та регіональні студії»

Гарантка освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини та регіональні студії»

Ганна ПАНАСЕНКО

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Протокол від «17» вересня 2024 року, № 1

Голова науково-методичної комісії ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Ганна ПАНАСЕНКО

(підпис)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Основи міжнародної безпеки» складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки

«Міжнародні відносини та регіональні студії»

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти системи спеціальних знань з міжнародної безпеки, а також умінь прогнозування ризиків та загроз національній безпеці, обґрунтування заходів для мінімізації їх негативного впливу.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України;

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 17. Здатність працювати як автономно, так і у команді.

- формування наступних спеціальних (фахових) компетентностей:

СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.

СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

СК5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.

СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.

СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.

СК10. Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.

СК11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.

СК13. Здатність аналізувати діяльність міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини.

СК15. Здатність оцінювати особливості та традиції політичної поведінки країн світу в контексті об'єктивних потреб і можливостей розвитку міжнародних стосунків.

СК16. Здатність аналізувати внутрішні та зовнішні чинники розвитку регіональних спільнот (геополітичних, географічних, економічних, цивілізаційних та інших, регіональні угруповання, країни та регіони як суб'єкти міжнародних відносин та глобальної конкуренції).

СК17. Здатність здійснювати компаративний аналіз певного регіону (групи країн), враховуючи історичний, культурний, економічний, політичний розвиток.

СК19 Здатність оцінювати регіональні комплекси безпеки та військово-політичного співробітництва країн та регіонів світу

1.3. Кількість кредитів: 3

1.4. Загальна кількість годин 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	-
Семестр	
4-й	-
Лекції	
32 год.	-
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	-
Самостійна робота	
26 год.	-
в т.ч. Індивідуальні завдання	
-	-

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників

міжнародних відносин.

PH02. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.

PH03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.

PH04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.

PH06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

PH07. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.

PH08. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.

PH13. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.

PH15. Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.

PH16. Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.

PH 18. Розуміти основи сучасного міжнародного права, його впливу на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.

PH 19. Визначати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні, юридичні, економічні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобальних процесів.

PH 23. Розуміти події міжнародного життя, процеси в сфері міжнародного співробітництва та міжнародної безпеки, стан взаємодії та конфлікту в міжнародних системах.

PH 27. Знання актуальних проблем міжнародних відносин в Латинській Америці;

PH 28. Розуміння зовнішньої політики США та країн Центрально-Східної та Південно-Східної Європи.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ до міжнародної безпеки

Поняття міжнародної безпеки: визначення та основні концепції; еволюція поняття безпеки: від національної до глобальної безпеки; основні суб'єкти міжнародної безпеки: держави, міжнародні організації, недержавні актори, типи загроз міжнародній безпеці: традиційні (військові конфлікти, розповсюдження зброї масового ураження) та нетрадиційні (тероризм, кіберзагрози, зміни клімату, епідемії); ключові підходи до забезпечення безпеки: колективна безпека, баланс сил; роль міжнародного права у врегулюванні конфліктів і забезпеченні стабільності.

Тема 2. Традиційні загрози міжнародній безпеці

Військові конфлікти та збройні зіткнення; тероризм як загроза міжнародній безпеці; проблема поширення зброї масового ураження (ядерна, хімічна, біологічна зброя); вплив міждержавних конфліктів на регіональну і глобальну стабільність; милітаризація окремих регіонів як чинник дестабілізації; гонка озброєнь та її наслідки для міжнародної безпеки; роль міжнародних організацій у стримуванні та вирішенні військових загроз; стратегічні підходи до контролю за зброєю та роззброєнням.

Тема 3. Нові виклики міжнародній безпеці

Кіберзагрози та інформаційна війна; енергетична безпека; екологічні загрози та кліматичні зміни як фактори нестабільності; поширення пандемій та глобальних хвороб як загроза міжнародній стабільності; міграційні кризи та їхній вплив на міжнародну безпеку; економічні кризи та їхній зв'язок із безпековими проблемами; нестабільність у слабких і «неспроможних» державах («failed state»); транснаціональна організована злочинність і торгівля людьми; вплив дезінформації та пропаганди на безпекові питання.

Тема 4. Колективна безпека та міжнародні альянси

Принцип колективної безпеки: сутність та історичний розвиток; міжнародні альянси як механізм забезпечення спільної безпеки; роль ООН у підтриманні колективної безпеки (Рада Безпеки та миротворчі операції); НАТО як ключовий військово-політичний альянс; регіональні системи колективної безпеки (ЄС, ОАД, АСЕАН); механізми колективної відповідальності та спільного реагування на загрози; переваги та недоліки колективної безпеки; виклики для міжнародних альянсів у сучасному світі (асиметричні загрози, політичні розбіжності, внутрішні конфлікти); перспективи розвитку системи колективної безпеки в умовах глобалізації.

Тема 5. Стратегії національної безпеки

Поняття та сутність національної безпеки; основні компоненти стратегій національної безпеки (військова, економічна, кібербезпека, енергетична безпека); загрози та виклики національній безпеці в умовах глобалізації; національні інтереси як фундамент формування безпекових стратегій; державна політика у сфері національної безпеки; стратегічне планування та управління кризами; роль розвідувальних і контррозвідувальних служб; баланс між внутрішньою та зовнішньою безпекою; співпраця держав у сфері національної безпеки; адаптація стратегій безпеки до нових викликів (кіберзагрози, тероризм, гібридні війни).

Тема 6. Міжнародні договори та угоди у сфері безпеки

Місце і роль міжнародних договорів у контексті безпеки; класифікація договорів та угод у сфері безпеки (багатосторонні, двосторонні, регіональні); роль Статуту ООН у забезпеченні міжнародної безпеки; ключові угоди про контроль над озброєннями (Договір про нерозповсюдження ядерної зброї, Договір про заборону хімічної зброї); механізми перевірки та виконання міжнародних угод; взаємозв'язок між правом і політикою у формуванні безпекових угод; вплив міжнародних договорів на національну безпеку держав; виклики, що постають перед міжнародними договорами (порушення зобов'язань, вихід з угод); нові ініціативи у сфері міжнародної безпеки (Кліматичні угоди, Договір про заборону ядерної зброї); роль організацій у сприянні укладенню та виконанню угод.

Тема 7. Глобальні конфлікти та їхні наслідки

Сутність та визначення глобальних конфліктів: причини та характер; історичні приклади глобальних конфліктів (Друга світова війна, Холодна війна); вплив глобальних конфліктів на міжнародні відносини та безпеку; наслідки для економіки країн-учасниць конфліктів; соціально-економічні наслідки для населення: біженці, внутрішньо переміщені особи, гуманітарні кризи; екологічні наслідки конфліктів: руйнування природних ресурсів, забруднення навколишнього середовища; роль міжнародних організацій у врегулюванні конфліктів та відновленні післявоєнних країн; стратегії примирення та побудови миру; нові загрози, що виникають у результаті глобальних конфліктів (екстремізм, тероризм); уроки, які суспільство може винести з глобальних конфліктів для запобігання майбутнім війнам.

Тема 8. Економічна безпека в міжнародному контексті

Економічна безпека: сутність та ключові компоненти; роль економічної безпеки у забезпеченні національної та міжнародної стабільності; основні загрози економічній безпеці (економічні кризи, фінансова нестабільність, зовнішні борги); вплив глобалізації на економічну безпеку країн; значення енергетичної безпеки для економічної стабільності; міжнародні економічні організації (МВФ, Світовий банк) та їхній вплив на економічну безпеку держав; стратегічні ресурси та їх значення для національної безпеки; механізми захисту економічних інтересів у міжнародній політиці (торговельні угоди, санкції, протекціонізм); співпраця між державами у сфері економічної безпеки; роль інновацій та технологій у забезпеченні економічної безпеки; перспективи розвитку економічної безпеки в умовах сучасних викликів (кліматичні зміни, пандемії, глобальні економічні дисбаланси).

Тема 9. Гібридні загрози в сучасній міжнародній безпеці

Сутність та визначення гібридних загроз: особливості та складові; різновиди гібридних загроз (військові, інформаційні, економічні); механізми реалізації гібридних стратегій (дезінформація, кібероперації, політичний вплив); роль недержавних акторів у формуванні гібридних загроз; вплив соціальних мереж та нових медіа на інформаційні кампанії; наслідки гібридних загроз для національної безпеки держав; стратегії протидії гібридним загрозам: національні та міжнародні підходи; координація зусиль між державами та міжнародними організаціями для боротьби з гібридними загрозами; приклади гібридних загроз у сучасній політиці (конфлікти в Україні, Сирії, гібридна війна в Балтійському регіоні); перспективи розвитку концепції гібридних загроз в умовах глобальних змін.

Тема 10. Міжнародна безпека та права людини

Взаємозв'язок між безпекою та правами людини; гуманітарні інтервенції та відповідальність за захист; порушення прав людини як фактор нестабільності; роль міжнародних організацій у забезпеченні прав людини в умовах конфліктів; механізми захисту прав людини у міжнародному праві (Міжнародний суд, Комісія з прав людини); вплив державних політик на дотримання прав людини; зв'язок між безпекою людини та економічними правами; наслідки порушення прав людини для національної безпеки; особливості захисту прав людини під час збройних конфліктів; виклики для прав людини в контексті боротьби з тероризмом; значення освіти та просвіти у сфері прав людини для зміцнення міжнародної безпеки.

Тема 11. Енергетична безпека

Енергетична безпека та її значення для національної й міжнародної стабільності; основні складові енергетичної безпеки: доступність, надійність, економічність та екологічність енергетичних ресурсів; вплив глобальних ринків на енергетичну безпеку держав; роль відновлювальних джерел енергії у забезпеченні енергетичної безпеки; геополітичні аспекти енергетичної безпеки: конкуренція за ресурси та маршрути постачання; ризики і загрози для енергетичної безпеки («саботаж», кібератаки, зміна клімату); механізми міжнародного співробітництва у сфері енергетичної безпеки; законодавчі ініціативи та регуляції в енергетичному секторі; роль енергетичної інфраструктури у забезпеченні безпеки; перспективи розвитку енергетичної безпеки в умовах глобальних змін та переходу до зеленої економіки.

Тема 12. Кібербезпека та інформаційні загрози

Кібербезпека та її значення у сучасному світі; основні види інформаційних загроз (кібернапади, фішинг, шкідливе програмне забезпечення); методи захисту інформаційних систем та мереж; роль державних органів у забезпеченні кібербезпеки; міжнародне співробітництво у сфері кібербезпеки (угоди, конвенції, спільні тренування); вплив соціальних мереж на інформаційну безпеку; дезінформація та її наслідки для суспільства; виклики кібербезпеки в умовах зростання технологій Інтернету речей (ІоТ); етичні та правові аспекти кібербезпеки; вплив кіберзагроз на національну та міжнародну безпеку; перспективи розвитку кібербезпеки в умовах швидких технологічних змін та нових викликів.

Тема 13. Сучасні міжнародні кризи та безпека

Визначення міжнародної кризи та її вплив на глобальну безпеку; аналіз причин виникнення сучасних міжнародних криз (політичні, економічні, екологічні); роль міжнародних організацій у вирішенні кризових ситуацій; механізми реагування на міжнародні кризи: санкції, миротворчі операції, дипломатичні зусилля; наслідки міжнародних криз для регіональної та світової стабільності; взаємозв'язок між внутрішніми та зовнішніми факторами у виникненні криз; роль інформаційних технологій у сучасних кризах (дезінформація, швидкість комунікації); вплив криз на гуманітарну ситуацію: біженці, епідемії, соціальні збурення; стратегії запобігання та управління міжнародними кризами; перспективи розвитку системи міжнародної безпеки в умовах постійно змінюваних глобальних викликів.

Тема 14. Перспективи міжнародної безпеки

Ключові виклики та загрози міжнародній безпеці у майбутньому; роль нових технологій (штучний інтелект, кіберзахист, дрони тощо) у формуванні нових моделей безпеки; вплив глобалізації на структуру міжнародної безпеки та можливість виникнення нових форм співпраці; екологічні загрози та зміни клімату як фактори, що впливають на безпеку; важливість міждисциплінарного підходу для розуміння міжнародної безпеки; необхідність реформування міжнародних організацій для адекватної реакції на сучасні виклики; роль недержавних акторів (негубернативні організації, бізнес, громади) у формуванні безпекової політики; перехід від традиційних до нетрадиційних підходів у забезпеченні безпеки; перспективи розвитку концепції колективної безпеки; сценарії розвитку міжнародних відносин у контексті забезпечення стабільності та миру у світі.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Вступ до міжнародної безпеки	6	2	2			2
Тема 2. Традиційні загрози міжнародній безпеці	6	2	2			2
Тема 3. Нові виклики міжнародній безпеці	6	2	2			2
Тема 4. Колективна безпека та міжнародні альянси	6	2	2			2
Тема 5. Стратегії національної безпеки	6	2	2			2
Тема 6. Міжнародні договори та угоди у сфері безпеки	6	2	2			2
Тема 7. Глобальні конфлікти та їхні наслідки	6	2	2			2
Тема 8. Економічна безпека в міжнародному контексті	6	2	2			2
Тема 9. Гібридні загрози в сучасній міжнародній безпеці	7	2	2			3
Тема 10. Міжнародна безпека та права людини	7	2	2			3
Тема 11. Енергетична безпека	7	3	3			1
Тема 12. Кібербезпека та інформаційні загрози	7	3	3			1
Тема 13. Сучасні міжнародні кризи та безпека	7	3	3			1
Тема 14. Перспективи міжнародної безпеки	7	3	3			1
Усього годин	90	32	32	-	-	26

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Вступ до міжнародної безпеки	2
2.	Тема 2. Традиційні загрози міжнародній безпеці	2
3.	Тема 3. Нові виклики міжнародній безпеці	2
4.	Тема 4. Колективна безпека та міжнародні альянси	2
5.	Тема 5. Стратегії національної безпеки	2
6.	Тема 6. Міжнародні договори та угоди у сфері безпеки	2
7.	Тема 7. Глобальні конфлікти та їхні наслідки	2
8.	Тема 8. Економічна безпека в міжнародному контексті	2
9.	Тема 9. Гібридні загрози в сучасній міжнародній безпеці	2
10.	Тема 10. Міжнародна безпека та права людини	2
11-12	Тема 11. Енергетична безпека	3
12-13	Тема 12. Кібербезпека та інформаційні загрози	3
14-15	Тема 13. Сучасні міжнародні кризи та безпека	3
15-16	Тема 14. Перспективи міжнародної безпеки	3
	Разом	32

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи (доповіді)	Кількість годин
1	<p>Тема 1. Вступ до міжнародної безпеки</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Розказати про визначення міжнародної безпеки та її роль у глобальному контексті, включаючи різні підходи до розуміння цього поняття. ✓ Проаналізувати еволюцію концепції безпеки: від національної безпеки до концепції загальної безпеки, зокрема вплив глобалізації та нових викликів. ✓ Вивчити основні компоненти міжнародної безпеки, зокрема: військова безпека, економічна безпека, екологічна безпека та інші. ✓ Дослідити ключові суб'єкти міжнародної безпеки: держави, міжнародні організації (ООН, НАТО), недержавні актори. ✓ Розглянути важливість співпраці між державами та міжнародними організаціями у сфері безпеки для запобігання конфліктам. ✓ Порівняти різні моделі безпеки та їх ефективність у забезпеченні стабільності на міжнародній арені. ✓ Підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань, акцентуючи увагу на актуальності теми міжнародної безпеки в сучасному світі. 	2
2	<p>Тема 2. Традиційні загрози міжнародній безпеці</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Розглянути поняття традиційних загроз міжнародній безпеці та їх значення в контексті глобальної стабільності. ✓ Проаналізувати причини виникнення військових конфліктів, акцентуючи на політичних, економічних і соціальних аспектах. ✓ Вивчити різні типи військових конфліктів, включаючи міждержавні війни, внутрішні конфлікти та їхні наслідки для міжнародної безпеки. 	2

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Дослідити тероризм як одну з основних загроз міжнародній безпеці: його мотивації, методи та вплив на суспільство. ✓ Аналізувати проблему поширення зброї масового ураження, зокрема ядерної, хімічної та біологічної, а також механізми контролю за озброєннями. <p>Розглянути стратегічні підходи до контролю за зброєю та роззброєнням.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань, підкреслюючи важливість традиційних загроз у сучасних міжнародних відносинах. 	
3	<p>Тема 3. Нові виклики міжнародній безпеці</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Написати есе на тему: «Нові виклики міжнародній безпеці в регіоні». Регіони обирають здобувачі самостійно. 2. Підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з питань: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Визначити поняття нових викликів міжнародній безпеці та їх значення для сучасного світового порядку. ✓ Розглянути кіберзагрози: їх природу, методи реалізації, а також наслідки для національної та міжнародної безпеки. ✓ Проаналізувати інформаційну війну як нову форму конфлікту: її техніки, цілі та вплив на суспільну свідомість. ✓ Дослідити енергетичну безпеку: виклики, пов'язані з ресурсною залежністю, змінами в енергетичних ринках та наслідками для глобальної стабільності. ✓ Розглянути екологічні загрози та кліматичні зміни як фактори, що впливають на безпеку: їхній вплив на ресурси, продовольчу безпеку та соціальні конфлікти. ✓ Проаналізувати поширення пандемій та глобальних хвороб. ✓ Охарактеризувати міграційні кризи: причини, наслідки та вплив на безпекові ситуації в країнах-реципієнтах. 	2
5	<p>Тема 4. Колективна безпека та міжнародні альянси</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Визначити сутність принципу колективної безпеки та проаналізувати його історичний розвиток через призму основних подій та угод. ✓ Дослідити міжнародні альянси як механізм забезпечення спільної безпеки: їхню структуру, функції та вплив на міжнародні відносини. ✓ Вивчити роль ООН у підтриманні колективної безпеки, зокрема функції Ради Безпеки та значення миротворчих операцій. ✓ Проаналізувати НАТО як ключовий військово-політичний альянс: його цілі, стратегії та роль у забезпеченні безпеки в Європі та за її межами. ✓ Розглянути регіональні системи колективної безпеки, такі як ЄС, ОАД та АСЕАН: їхні особливості, досягнення та виклики. ✓ Дослідити механізми колективної відповідальності та спільного реагування на загрози, включаючи приклади успішних та невдалих операцій. ✓ Проаналізувати переваги та недоліки системи колективної безпеки в контексті глобальних та регіональних конфліктів. ✓ Підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань, акцентуючи на важливості колективної безпеки для стабільності у світі. 	2
5	<p>Тема 5. Стратегії національної безпеки</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Написати есе на тему: «Стратегія національної безпеки України» 	2

	<p>2. Підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Визначити поняття та сутність національної безпеки, досліджуючи її роль у забезпеченні стабільності держави. ✓ Проаналізувати основні компоненти стратегій національної безпеки, зокрема військову, економічну, кібербезпеку та енергетичну безпеку, та їхнє взаємозв'язок. ✓ Дослідити національні інтереси як фундамент формування безпекових стратегій, акцентуючи на їхній значущості для прийняття політичних рішень. ✓ Вивчити державну політику у сфері національної безпеки, зокрема законодавчі ініціативи та програми, що впливають на забезпечення безпеки. ✓ Дослідити баланс між внутрішньою та зовнішньою безпекою, акцентуючи на їхній взаємодії та важливості. 	
6	<p>Тема 6. Міжнародні договори та угоди у сфері безпеки</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Написати есе на тему: «Роль міжнародних договорів у запобіганні світовим війнам», зокрема провести дослідження конкретних прикладів договорів та їх ефективності. 2. Підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Визначити місце і роль міжнародних договорів у контексті безпеки, розглядаючи їхній вплив на стабільність у міжнародних відносинах. ✓ Дослідити роль Статуту ООН у забезпеченні міжнародної безпеки, акцентуючи на функціях Ради Безпеки та миротворчих операціях. ✓ Розглянути ключові угоди про контроль над озброєннями, такі як Договір про нерозповсюдження ядерної зброї та Договір про заборону хімічної зброї, аналізуючи їхні цілі та досягнення. ✓ Вивчити механізми перевірки та виконання міжнародних угод, зокрема способи моніторингу та відповідальності за їх дотримання. ✓ Дослідити взаємозв'язок між правом і політикою у формуванні безпекових угод, акцентуючи на правових основах та політичних мотивах. ✓ Розглянути виклики, що постають перед міжнародними договорами, такі як порушення зобов'язань та вихід з угод, і їхній вплив на глобальну безпеку. ✓ Дослідити нові ініціативи у сфері міжнародної безпеки, включаючи кліматичні угоди та Договір про заборону ядерної зброї, їхню значущість і вплив на міжнародні відносини. 	2
7	<p>Тема 7. Глобальні конфлікти та їхні наслідки</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Написати есе на тему: «Гендерні аспекти глобальних конфліктів». 2. Підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Визначити сутність та основні характеристики глобальних конфліктів, акцентуючи на їх причинах та особливостях. ✓ Проаналізувати історичні приклади глобальних конфліктів, зокрема Другу світову війну та Холодну війну, їхню ескалацію та наслідки. ✓ Вивчити вплив глобальних конфліктів на міжнародні відносини та глобальну безпеку, зокрема зміни в геополітичних альянсах. ✓ Дослідити економічні наслідки для країн-учасниць 	2

	<p>конфліктів, включаючи втрати в інфраструктурі та зміни в торговельних відносинах.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Розглянути соціально-економічні наслідки для населення, такі як проблема біженців та внутрішньо переміщених осіб, а також гуманітарні кризи. ✓ Оцінити екологічні наслідки конфліктів, зокрема руйнування природних ресурсів та забруднення навколишнього середовища. ✓ Вивчити стратегії примирення та побудови миру, які можуть бути реалізовані в постконфліктний період. ✓ Аналізувати нові загрози, що виникають внаслідок глобальних конфліктів, такі як екстремізм і тероризм. ✓ Обговорити уроки, які суспільство може винести з глобальних конфліктів, для запобігання майбутнім війнам, включаючи важливість міжнародної співпраці та діалогу. 	
8	<p>Тема 8. Економічна безпека в міжнародному контексті</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Написати есе на тему: «Економічна безпека України в контексті глобальних викликів: аналіз сучасного стану та перспектив розвитку». 2. Підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Визначити сутність економічної безпеки та її ключові компоненти, акцентуючи на важливості для держав та суспільств. ✓ Дослідити роль економічної безпеки у забезпеченні національної та міжнародної стабільності, зокрема в умовах глобалізації. ✓ Проаналізувати основні загрози економічній безпеці, такі як економічні кризи, фінансова нестабільність та зовнішні борги. ✓ Розглянути значення енергетичної безпеки для економічної стабільності держав, зокрема в контексті ресурсної залежності. ✓ Вивчити роль міжнародних економічних організацій (МВФ, Світовий банк) у забезпеченні економічної безпеки держав і їх вплив на глобальну економіку. ✓ Проаналізувати значення стратегічних ресурсів для національної безпеки, включаючи природні ресурси та технологічні інновації. ✓ Розглянути механізми захисту економічних інтересів у міжнародній політиці, такі як торговельні угоди, санкції та протекціонізм. ✓ Дослідити співпрацю між державами у сфері економічної безпеки та спільні ініціативи для подолання загроз. ✓ Оцінити роль інновацій та технологій у забезпеченні економічної безпеки, зокрема в умовах швидкої трансформації ринків. 	2
9	<p>Тема 9. Гібридні загрози в сучасній міжнародній безпеці</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Написати есе на тему: «Роль дезінформації та пропаганди в гібридних війнах», обов'язково навести приклади. 2. Підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Визначити сутність та надати характеристику гібридних загроз, акцентуючи на їх особливостях та складових елементах. ✓ Проаналізувати різновиди гібридних загроз, зокрема військові, інформаційні та економічні аспекти. ✓ Дослідити механізми реалізації гібридних стратегій, зокрема методи дезінформації, кібероперацій та політичного впливу. ✓ Оцінити вплив соціальних мереж та нових медіа на інформаційні кампанії, їх здатність маніпулювати громадською 	3

	<p>думкою.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Дослідити наслідки гібридних загроз для національної безпеки держав, зокрема їхній вплив на політичну стабільність і соціальну згуртованість. Навести приклади. ✓ Розглянути стратегії протидії гібридним загрозам, виділяючи національні та міжнародні підходи до їх подолання. ✓ Надати приклади гібридних загроз у сучасній політиці, зокрема аналізуючи конфлікти в Україні, Сирії та гібридну війну в Балтійському регіоні. 	
10	<p>Тема 10. Міжнародна безпека та права людини</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Написати есе на одну з тем: «Міжнародна безпека та права людини: взаємодоповнюючі поняття чи протиріччя?»; «Роль жінок/чоловіків у забезпеченні миру та безпеки». 2. Підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Дослідити взаємозв'язок між безпекою та правами людини, акцентуючи на тому, як ці два аспекти взаємодіють у сучасному світі. ✓ Проаналізувати гуманітарні інтервенції та принцип відповідальності за захист, розглядаючи їх вплив на дотримання прав людини. ✓ Оцінити роль міжнародних організацій, таких як ООН та правозахисні організації, у забезпеченні прав людини в умовах конфліктів. ✓ Розглянути механізми захисту прав людини у міжнародному праві, включаючи функції Міжнародного суду та Комісії з прав людини. ✓ Аналізувати вплив державних політик на дотримання прав людини, зокрема у контексті обмеження свобод під час надзвичайних ситуацій. ✓ Обговорити наслідки порушення прав людини для національної безпеки, включаючи соціальну напругу та потенційні конфлікти. Навести приклади. ✓ Дослідити особливості захисту прав людини під час збройних конфліктів, включаючи міжнародні гуманітарні норми та їх застосування. 	3
11	<p>Тема 11. Енергетична безпека</p> <p>Написати есе на одну запропонованих тем: «Енергетична безпека у глобалізованому світі: виклики та можливості»; «Зелені технології та їх роль в забезпеченні енергетичної безпеки»; «Геополітика енергетичних ресурсів: змагання за ресурси та їх наслідки»; «Енергетична безпека і соціальна справедливість: чи можуть вони співіснувати?».</p>	1
12	<p>Тема 12. Кібербезпека та інформаційні загрози</p> <p>Написати есе на одну запропонованих тем: «Роль штучного інтелекту в забезпеченні кібербезпеки та створенні нових загроз»; «Кібербезпека в освіті: необхідність підготовки фахівців»; «Кібербезпека та права людини»; «Роль держави та приватного сектору в забезпеченні кібербезпеки».</p>	1
13	<p>Тема 13. Сучасні міжнародні кризи та безпека</p> <p>Написати есе на одну запропонованих тем: «Вплив міграційних криз на європейську безпеку»; «Гуманітарні кризи в Африці: причини та шляхи вирішення»; «Роль міжнародних організацій у вирішенні міжнародних криз (на прикладі ООН)»; «Сучасні міжнародні кризи: виклики для системи міжнародної безпеки».</p>	1

14	Тема 14. Перспективи міжнародної безпеки Написати есе на одну запропонованих тем: «Перспективи розвитку системи колективної безпеки в XXI столітті»; «Роль Китаю в системі міжнародної безпеки: виклики та можливості»; «Космічна гонка та її вплив на міжнародні відносини».	1
	Разом	26

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання навчальним планом не передбачене.

7. Методи навчання

Під методом навчання розуміємо спосіб упорядкованої взаємозв'язаної діяльності викладача, направленої на досягнення мети вивчення дисципліни, рішення завдань виховання і розвитку студента в процесі навчання. Тобто, це – взаємодія між викладачем і студентами, під час якої відбувається передача та засвоєння знань, умінь і навичок від викладача до студента, а також самостійної та індивідуальної роботи студента.

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є:

- лекції
- семінарські заняття
- самостійна робота студентів
- консультації.

На основі підходу за джерелами знань розмежовують три групи методів навчання: словесні, наочні, практичні.

До словесних відносяться: лекцію, розповідь; пояснення; бесіду, яку за місцем у навчальному процесі, розрізняють на вступну, поточну й підсумкову.

Наочні методи передбачають насамперед використання демонстрації, ілюстрації та спостережень. Ці методи можуть застосовуватись як прийоми реалізації вимог інших методів.

Практичні методи навчання (завдання, реферати, доповіді) спрямовані на досягнення завершального етапу процесу пізнання. Вони сприяють формуванню вмій і навичок, логічному завершенню ланки пізнавального процесу стосовно конкретної теми, розділу. Практична робота спрямована на використання набутих знань у розв'язанні практичних завдань та сприяє закріпленню знань, отриманих на лекції.

За характером логіки пізнання в навчальному процесі природно використовуються методи, відповідні логіці. Це – аналіз, синтез, індукція, дедукція. Вони можуть діяти й у певному взаємозв'язку.

Залежно від рівня розумової активності студентів виділяють такі методи навчання: проблемний виклад (проблемно-інформаційний), пошуковий, дослідницький.

Самостійна робота студента є невід'ємною складовою освітнього процесу у вищому навчальному закладі, в процесі якої заплановані завдання виконуються студентом під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. Самостійна робота студента є основним засобом засвоєння ним навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

8. Методи контролю

При вивченні дисципліни «Основи міжнародної безпеки» застосовуються наступні методи контролю: усний, письмовий та тестовий. Контроль з дисципліни складається з поточного контролю, який проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на практичних заняттях та лекціях, у формі виступів здобувачів при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі тестування, тощо. Результати поточного контролю (поточна успішність) враховуються при визначенні підсумкової залікової оцінки з дисципліни.

Засвоєння тем (поточний контроль) контролюється на семінарських та практичних заняттях відповідно до конкретних цілей, засвоєння змістових розділів (проміжний контроль) – на практичних та семінарських підсумкових заняттях та/або виконанням індивідуальної семестрової роботи Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки здобувачів:

- тестові завдання;
- розв'язування задач;
- виконання творчих завдань.

Сума балів, які здобувач вищої освіти може набрати за поточним контролем, дорівнює 60. Оцінка успішності здобувача з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих розділів. Семестровий підсумковий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувача. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового заліку в терміни, встановлені графіком освітнього процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному програмою дисципліни «Основи міжнародної безпеки». Сумарна оцінка за вивчення дисципліни розраховується як сума поточних оцінок та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. Загальна сума балів поточного і підсумкового семестрового контролю складає 100. Набрана здобувачем кількість балів служить основою для оцінки за національною шкалою.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення заліку. Загальна кількість балів за успішне виконання залікових завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин.

Вміст залікового білета й оцінювання відповідей на заліку:

Теоретичне питання 1 – 10 балів.

Теоретичне питання 2 – 10 балів.

Тести – 20 балів (10 тестових завдань * 2 бали).

Критерії оцінювання для семінарських занять з дисципліни «Основи міжнародної безпеки»»

Усний виступ, виконання письмового завдання	Критерії оцінювання
3	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
2	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
1,5	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
1	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
0,5	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.

Доповнення виступу:

2 бали – отримують здобувачі вищої освіти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.

1 бал отримують здобувачі, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

Суттєві запитання до доповідачів:

2 бали отримують здобувачі вищої освіти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.

1 бал отримують здобувачі вищої освіти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.

Ведення опорного конспекту лекції:

Опорний конспект лекції (ОКЛ) – вид навчально-методичного посібника, в якому у стисло і системно викладено основний теоретичний матеріал у формі основних понять і положень, що структурно й логічно пов'язані між собою. Дані поняття та положення є лише опорними сигналами, вони вимагають пояснень і визначень, що мають записати студенти під час лекції. Його ведення сприяє системному і глибокому засвоєнню навчального матеріалу, дозволяє простежити структурні зв'язки між різними поняттями, положеннями, концепціями, проблемами, теоріями тощо.

Кожен студент повинен мати ОКЛ на лекціях і вести в ньому записи власноруч. Під час аудиторної роботи з ОКЛ студенти записують основні тези лекції та пояснення викладача у визначеному в конспекті полі. Під час самостійної роботи рекомендується доповнити записи лекції та завершити виконання завдань, що були зазначені в Робочій програмі та ОКЛ.

2 бали нараховуються здобувачам, які в повному обсязі самостійно і творчо опрацювали всі питання лекції і вільно володіють її змістом.

1 бал нараховується здобувачам, які опрацювали лише окремі питання лекції і не достатньо вільно володіють її змістом.

Критерії поточного контролю знань студентів

Поточний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання. Поточний контроль знань студентів здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт або комп'ютерного тестування.

Письмова контрольна робота або тестування	Критерії оцінювання
15–18	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно розв'язав усі тестові завдання.
10–14	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно розв'язав половину тестових завдань.
5–9	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно розв'язав меншість тестових завдань.
1–4	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно розв'язав меншість тестових завдань.

Умови допуску студента до підсумкового семестрового контролю (заліку): виконання поточного контролю у вигляді тестів за результатами яких він набрав не менше 31 балу.

Підсумковий семестровий контроль

Підсумковий семестровий контроль – це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр, що здійснюється в університеті у формі заліку та екзамену. На підсумковий семестровий контроль виносяться питання, що передбачають перевірку розуміння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу дисципліни в цілому та рівня сформованості відповідних компетентностей після опанування курсу.

Підсумковий контроль оцінюється у 40 балів та представлений у вигляді тестових та /або відкритих питань.

За підсумками поточного і підсумкового контролю студент може набрати від 0 до 100 балів включно. Мінімальна кількість балів, які повинен набрати студент для одержання заліку, становить 50 балів.

За бажанням здобувач має можливість обрати тестову форму залікового білета (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь)

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на заліку здобувач на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0). У разі настання / подовження дії обставин непоборної сили здобувачам вищої освіти денної форми навчання надається можливість скласти залік в тестовій формі (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь) дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Основи міжнародної безпеки», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5750>.

9. Схема нарахування балів

Структура та складові підсумкової оцінки з дисципліни:

Вивчення тем – 60 балів (з них: активна робота на семінарських заняттях – 20 балів; виконання практичних завдань - 20 балів; поточний контроль - 20 балів)

Підсумковий контроль – 40 балів (з них: відповідь на теоретичні питання – 20 балів; тестові завдання – 20 балів АБО 20 тестових завдань – 40 балів).

Заохочувальні бали – виконання індивідуального завдання – 5 балів, підготовка до видання наукової статті за тематикою дисципліни «Основи міжнародної безпеки» – 10 балів.

Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота															Разом	Залікова робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	Проміжний контроль	60	40	100
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	18			
60																	

T2, T4 ... – теми розділів.

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 31 балу з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Бауман З. Глобалізація. Наслідки для людини і суспільства : пер. з англ. Київ : Вид. дім « Києво-Могилянська академія», 2018. 109 с.
2. Гольцов А.Г. Геополітика та політична географія. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 416 с.
3. Дзьобань О.П. Національна безпека: світоглядні та теоретико-методологічні засади : монографія. Харків : Право, 2021. 776 с.
4. Загурська-Антонюк В. Ф. Міжнародна безпека у контексті глобалізації сучасного світу. *Державне управління. Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 13-14. С.103-109.
5. Конфлікти, що змінили світ / Наталя Іщенко (Гумба) та ін. Харків: «Фоліо», 2020. 192 с.
6. Кучик О. С. Зовнішня політика України : підручник. Львів, 2018. 446 с.
7. Куц Г.М. Концептуалізація понять «національна безпека» і «державна безпека» у політико-правовому дискурсі. Сучасне суспільство: політичні науки, соціологічні науки, культурологічні науки, збірник наукових праць. Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди. Харків, 2020. Вип. 1 (20). DOI: <https://doi.org/10.34142/24130060.2020.20.1.13>
8. Основи міжнародної безпеки: методичні рекомендації до семінарських занять, самостійної та індивідуальної роботи (для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» освітньої програми «Міжнародні відносини та регіональні студії») / уклад.: канд. екон. наук, доцент Панова І. О. – Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2023. – 42 с.
9. Панова І.О., Багінська А.В. Теоретичні основи дослідження авторитаризму як виклику міжнародному порядку. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм*. 2023. Вип. 17. С. 49-55. DOI: 10.26565/2310-9513-2023-17-05
10. Почепцов Г. Фейк. Технології спотворення реальності. Київ : ВД «Києво-Могилянська Академія», 2020. 224 с.
11. Примуш Р. Б. Система колективної безпеки як основа національної та міжнародної безпеки. *Державне управління. Інвестиції: практика та досвід*. 2022. №5 С.71–75.
12. Рущенко І. Війна цивілізацій: анатомія російсько-українського конфлікту. Київ : ВД «Києво-Могилянська Академія», 2020. 436 с.
13. Румик І. І. Продовольча безпека держави: питання теорії, методології, практики: монографія. Київ : КРОК, 2020. 420 с.
14. Резнікова Н. В. Глобальні екологічні проблеми в сучасному світі: екологічна детермінанта міжнародних економічних відносин. Київ : Вістка, 2018. 216 с.
15. Фукуяма Ф. Політичний порядок і політичний занепад. Від промислової революції до глобалізації демократії. Київ : Наш формат. 2019. 608 с.

16. Шергін С. Політологія міжнародних відносин. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 256 с.
17. Юхименко, Петро. Глобалізація та політика національної безпеки. Київ : Центр навчальної літератури, 2021. 408 с.
18. Ядерна безпека: міжнародний та національний вимір: монографія / за заг. ред. В.І. Розвадовського. Київ : КНТ, 2017. 223 с
19. Basil Bastaki, Paul Staniland, Bryan Popoola Stabilizing Civil Wars without Peacekeeping: Evidence from South Asia. *International Security*. 2024, 49 (1). P. 133–170.
20. Bekkers F., Louw H., Bolder P. Bianca Torossian Substantiating the Defence Strategic Challenges. *Hague Centre for Strategic Studies*. 2019. P. 56.
21. Booth, Ken. Theory of World Security. *Cambridge University Press*. 2007. 489 p.
22. Chirico J. Global Problems, Global Solutions: Prospects for a Better World. Thousand Oaks : SAGE, 2018. 648 p.
23. Hurd I. International Organizations : Politics, Law, Practice. 3 rd ed. Cambridge : Cambridge University Press, 2017. 310 p.
24. International Organization and Global Governance. 2 nd ed. / Weiss T. G., Wilkinson R. (eds.). London : Taylor & Francis Ltd, 2018. 778 p.
25. Major General (Retired) Robert Gordon. Peace Operations Training Institute. Fifth edition. Williamsburg : Peace Operations Training Institute. 2022. 179 p.
26. Peace and Security in 2022. Overview of EU action and outlook for the future / Elena and others. Brussels, 2022. 83 p.
27. Tierney D. The Iron Dice: Fatalism and War. *International Security*, 2024. № 49 (1). P. 51–90.

Допоміжна література

1. Буюджа С. Позитивний досвід правового регулювання боротьби з кіберзлочинністю в країнах ЄС. *Європейський політичний і правовий дискурс*. 2017. Vol. 4. Iss. 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evrpol_2017_4_4_7.
2. Власюк О.С. Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики: Вибр. наук. праці. Київ : НІСД, 2016. 528 с.
3. Глобальна та національна безпека: підручник / В.І. Абрамов та ін. ; за заг. ред. Г.П.Ситника. Київ : НАДУ, 2016. 784 с.
4. Єремєєва І.А. Проблеми трансформації міжнародних збройних конфліктів у сучасному світі. *Politicus*. 2017. №6. С.128–131.
5. Зінченко В. В. Глобалізація і глобалістика : навч. посіб. Львів : «Новий Світ-2000», 2020. 428 с
6. Кіссінджер Г. Світовий порядок. Роздуми про характер націй в історичному контексті. Київ : Наш Формат, 2018. 320 с.
7. Коппель О., Пархомчук О. Міжнародні відносини ХХ ст. : навчальний посібник. Київ : Друкарський двір, 2019. 390 с.
8. Ластовський В. Історія держави і права зарубіжних країн. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2017. 195 с.
9. Міжнародні регіональні процеси та зовнішньополітичні пріоритети / за ред. І. Горобець та ін. Київ : Дипломатична академія України при МЗС України 2017. 436 с.
10. Мельник Л. Г. Сучасні соціально-економічні тренди: досвід ЄС та практика України у світлі промислових революцій : монографія. Суми : Сум. деж. ун-т, 2021. 336 с.
11. Недбай В. В. Світова політика сучасності: навч. посіб. Миколаїв : Швець В. Д., 2017. 237 с.
12. Панова І.О., Багінська А.В. Типологія та характеристики авторитарних політичних режимів. *БІЗНЕС ІНФОРМ*. 2023. №5. С. 6–11. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-5-6-11>
13. Панова І.О., Жеваго О.К. Історико-теоретичні аспекти дослідження формування зовнішньої політики Ісламської Республіки Іран. *«Проблеми економіки»*. 2022. № 2, т. 5. С.32–38.
14. Тіт О. Суспільні рухи як форма громадянського активізму в сучасній Україні. *Вісник Львівського ун-ту. Серія «Філософсько-політологічні студії»*. 2019. Вип. 24. С. 204–211.

15. Хаас Р. Розхитаний світ: зовнішня політика Америки і криза старого ладу / пер. з англ. Микола Климчук. Київ : Основи, 2019. 375 с.
16. Шергін С. О.. Політологія міжнародних відносин: навчальний посібник. 2-е вид., випр. і доп. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 256 с.
17. Cheberyako O. V., Kolesnyk V. F. International security in the frame of modern global challenges: Collection of scientific works. Vilnius : Mykolas Romeris University, 2018. 556 p.
18. Joshua A. Schwartz When Foreign Countries Push the Button. *International Security*. 2024. Vol. 48 (4). P. 47-86
19. Talmadge C., Michelini L., Narang V. When Actions Speak Louder Than Words: Adversary Perceptions of Nuclear No-First-Use Pledges. *International Security*. 2024. Vol. 48 (4). P. 7-46

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення

1. Amnesty International. URL: <https://www.amnesty.org.ua>
2. Foreign Affairs /magazine/. URL: <https://www.foreignaffairs.com>
3. Foreign Policy. URL: <https://foreignpolicy.com>
4. International Security Journal. URL: <https://direct.mit.edu/isec>
5. UN News. Global perspective Human stories. <https://news.un.org/en/>
6. UN. URL: <https://www.un.org/en/>
7. Stockholm International Peace Research Institute. URL: <https://sipri.org>
8. RAND Corporation: Global Security. URL: <https://www.rand.org/topics/global-security.html>
9. The International Institute for Strategic Studies. URL: <https://www.iiss.org>
10. Закон України «Про національну безпеку України» (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>
11. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року «Про Стратегію воєнної безпеки України». Указ Президента України №121/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1212021-37661>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили

В умовах дії **обставин непоборної сили** освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборону відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти залік дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Основи міжнародної безпеки» <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5750>